

Seat No.	
----------	--

SJ - 04
Total No. of Pages : 2

B.Com. (Part - III) (Semester - V) (CBCS) Examination, October - 2023
CO-OPERATIVE DEVELOPMENT (Paper - I)
Sub. Code : 80243

Day and Date : Saturday, 28 - 10 - 2023

Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions : 1) Attempt any five questions out of seven.
2) All Questions carry equal marks.

Q1) Write short answer (Any two) : [8]

- Explain the recommendation of Kurian - Alagh Committee.
- Explain the functions of cooperative marketing societies in India.
- Explain the benefits of cooperative farming.

Q2) Explain the types of consumer cooperative societies. [8]

Q3) Explain the role of dairy cooperative society in India. [8]

Q4) Explain the functions and problems of Primary Agricultural credit cooperative societies in India. [8]

Q5) Explain the problems of sugar cooperative in India. [8]

Q6) Explain the functions of consumer cooperative societies. [8]

Q7) Write Short Note (Any two). [8]

- Structure of Cooperative marketing societies.
- Problems of Cooperative farming.
- Types of Urban Cooperative Banks.

P.T.O.

SJ - 04

- सूचना : 1) सात पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) [8]

- अ) कुरियन-अलाघ समितीच्या शिफारशी स्पष्ट करा.
ब) भारतातील सहकारी खरेदी विक्री संस्थांची कार्ये स्पष्ट करा.
क) सहकारी शेतीचे फायदे सांगा.

प्र.2) ग्राहक सहकारी संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा. [8]

प्र.3) भारतातील दुग्ध सहकारी संस्थांची भूमिका स्पष्ट करा. [8]

प्र.4) प्राथमिक कृषी सहकारी पतपुरवठा संस्थांची कार्ये आणि समस्या स्पष्ट करा. [8]

प्र.5) भारतातील सहकारी साखर कारखानांच्या समस्या विशद करा. [8]

प्र.6) ग्राहक सहकारी संस्थांची कार्ये स्पष्ट करा. [8]

प्र.7) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) [8]

- अ) सहकारी खरेदी विक्री संस्थांची रचना
ब) सहकारी शेतीच्या समस्या
क) नागरी सहकारी बँकाचे प्रकार

